

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe 12 m. 20 cor.
pe 6 m. 10 cor.
pe 3 m. 5 cor.
pe 1 m. 2 cor.
N-ri de Duminică pe 4 cor.
Pentru România și străinătate pe 40 franci.
Manuscrisurile nu se înaptează.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

INSERTIUNILE:
de un dr. garson: până după 12
h. dim.; a doua oară în dim.; a treia
oară în dim. de seară publicitate.
—
pentru abonamentele, cărți și inserții
se pot plăti în avans în Arad.
—
Telefon pentru oraș și comitate
Seriozitatea noastră nu se potestă.

Anul IX.

NUMER de DUMINECĂ

Nr. 23

Sfintele Rusalii.

Coborîtu-s'a, asupra apostolilor, sfântul Duh și putere nemărginită li-a dat să meargă în lume, să propovăduiască înaltele lui învățături, și mai presus de toate dragostea! Dragostea pentru frate și de aproape, dragostea pentru adevăr și dreptate.

Și n'au fost apostolii mai mulți la număr decât douăsprezece... Adevărat, între ei unul se făcuse — vinzător. Mare li-a fost însă credința, și biruit-au printr'însa lumea. Căci, iată, azi o lume întreagă se închină lui Cristos, și dela învățăturile lăsate nouă prin apostoli, nădăjduim nu numai viața fericită pe pământ, ci și mântuire veșnică.

Ce au trebuit să pătească însă apostolii până ce învățăturile creștinești să pătrundă în sufletele păgâne? Trebuit-au să îndure hula și batjocura și lipsuri nespuse, dar mai ales prigoniri, ear în cele din urmă chiar moarte. Nici unul n-a slăbit însă în credință, ci pînă de dragoste pentru Mântuitor și învățăturile Lui, fiecare a căutat să risipească întunecul de pe sufletul omenirii d'atunci, având nădejdea tare, că numai așa se va schimba fața lucrurilor și asupra răului, a minciunii și nedreptății se va instăpâni binele, adevărul și dreptatea.

Cine s'ar încumeta să tragă la îndoială că lupta și suferința lor a izbândit?

În Roma măreată, unde pe acea vreme împărații puternici ardeau de viu pe creștini, nu se ridică oare azi cele mai strălucite altare Fiului lui Dumnezeu? La catacombe, afund sub pământ, unde odinioară se adăposteau și se rugau în taină întâii creștini, nu se duc oare azi oameni din toate părțile lumii, să îngenunche și mărirea să cânte celor cari prin credința lor tare schimbat-au fața pământului, măcar că oamenii umiliți erau și nici unul dintre dînșii n'a plecat la luptă înarmat decât cu puterea cuvîntului.

Celor cari luptăm pentru dreptate, fie-ne și nouă armă — cuvîntul! Străbata puterea lui sufletul fiecărui Român, să nu se mai afle între noi frate cu dușmănie pentru frate, ci dragostea să ne adune într'un singur mănunchiu, tare și nebiruit. Între șirele noastre să nu fie șovăitor gata a slăbi lupta, ci toți să fim pătrunși de aceeași credință națională, că numai așa putem avea nădejdea să scuturăm relele și să ne desfatăm în stăpânirea

dreptății și adevărului asupra fărădelegilor de cari pătimim.

Câtă vreme nu ne vom ști adică lapăda de patimile cari întunecă mintea și scad căldura inimii, nu vom putea s'ajungem popor tare și cinstit de cei din jurul nostru, ci rămâne-vom de ocară altora și jucărie împrejurărilor.

Trecutul ni-e dovadă însă, că poporul nostru este înzestrat dela D-zeu cu multe virtuți. E vorba numai să ne vină — apostoli, cari cutriind satele, să propovăduiască învățăturile mântuitoare. Cei dela Asociațiune să împrăstie cunoștințe și cărți bune; tovarășii agricole să desăvârșească țărâni-meia în ce privește munca pământului, ear cei cari fac politică, în locul întâi deputații, să lumineze poporul asupra drepturilor și datorințelor lui cetățenesti.

Sfintele Rusalii din anul acesta le prăznuim, în privința asta, mai bucuroși: căci eată, la Sibiu Asociația pune la cale sărbători de cari nu s'au mai pomenit între Români, sărbători menite să ne ridice și în ochii străinilor... Ear în ale politicii d'asemenea, am făcut un pas înainte, ieșind din nepăsarea care atîta vreme ne ținuse ca încetușii, și alegându-ne deputați, să fie talmăcitorii dorințelor și voințelor noastre în Dieta și la treptele Tronului.

Fie ca Duhul Sfânt să întărească tot mai mult sufletul fruntașilor noștri și făcându-se fiecare câte un apostol, să lupte pentru îndreptarea și întărirea poporului. Acum și în veci! Amin.

Fejérváry prim-ministru. Știri sosite din Budapesta vestesc că numirea lui Fejérváry de ministru-președinte este deja fapt împlinit.

Deputații români, poate că încă luni vor trebui să plece la Budapesta. E vorba anume, că pe Sâmbătă să fie numit noul guvern, ear Dieta să fie și ea convocată pe Marți ori chiar pe Luni. Președintele Dietei, Justh Gyula, a și fost chemat la Budapesta, unde se va înțelege cu căpeteniile partidelor în privința zilei în care să fie convocată Dieta.

Între alegători. Deputatul cercului Chișineului, directorul ziarului nostru dl I. Russu-Șirianu, se va duce la Pilul-Mare și Giula-Vârșand, unde — în ziua întâi și a doua de Rusalii — va da seamă alegătorilor despre cele petrecute în viața politică.

45,000...

De câte-va zile în jurul marii biserici dreptmăritoare a răsăritului aradane meșterii zidari ridică într'una schele... E vorba ca biserica să fie reparată, întâi pe din afară, făcându-i-se și turnuri nouă, mai frumoase, — ș'apoi pe dinlăuntru.

Că meșterii să se poată însă apuca de lucru, trebuiau bani, și încă mulți, pentru-că o biserică episcopescă nu se poate face ori repara, așa, cu una cu două, ci trebuie pus la cale treburile așa fel, în cât să ne alegem cu o va frumos, înaltător...

Bani însă biserica nu avea, pentru-că venitele ce are parochia aradană se cheltuesc toate — ba încă abia ajung — pentru susținerea școlilor.

E mară însă dragostea Românului pentru biserică și după-cum nainte cu un pătrar de veac dat-am cu prisosință pentru zidirea Seminarului, așa și acum: a fost destul ca P. S. Sa Episcopul I. I. Pap să se îndrepleze către credincioși și să-i îndemne a dărui pentru repararea sfintei biserici, și în scurtă vreme, fără mult șgomot — și ceea-ce e mai însemnat: după un an rău — s'au și adunat 45,000 coroane.

Este apoi nădejde să se mai adune încă, pentru-că mai sunt pela credincioși o multime de liste și cum D-zeu s'a îngrijit ca după anul rău să ne dăruiască altul mai bun, așa și creștinii cari n'au putut încă dărui pînă acum, vor da de aci încolo, ca astfel biserica noastră din Arad să se poată înfrumuseța și să vestească în veacuri dragostea Românului pentru credința sa strămoșească.

De sfintele Rusalii, așa credem, nici n'am putea da fraților din Dieceza Aradului o știre mai înveselitoare decât faptele de mai sus, mărturie vorbitoare a dragostei noastre de neam și biserică.

N'am și însă drept, dacă nu ni-am arăta mulțumirea atât către P. S. Sa Episcopul care cu atîta rîvnă ostenește pentru ridicarea bisericii, cât și către sfetnicul său, în locul întâi fruntașul între fruntași: Dr. Nicolae Onu, care cu zelul său cunoscut mișcă toate petrele pentruca biserica din Arad să aibă cât mai curînd o înfățișare vrednică de numărul Românilor și de locul pe care-l are Dieceza Aradului în mijlocul României.

„Janus“ institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
— s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili —
este cel mai vechi institut mutual de asigurare pe viață

Informații în-
datoritoare da:

Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabrik

Lorchengasse Nr.
17. (Telefon 422.)

Se bazează pe legile mutualității, în puterea cărora acei — Premii eștine.
dental capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duel
și sinucidere după 5 ani. — Asigurare gratuită pentru caz de răz-
boi — Fără timbru de poliță și taxă de stat. — Plătirea la moment.

Starea de asigurare	111.000.000 cor.
Sumele de asigurare plătite pînă acum	56.000.000 "
Averea institutului	81.000.000 "

Serisoare din Sătmăr.

Afaceri școlare. — Tăra Oașului. — Lupta în comitat. — Voinicii aela Baia.

Din frumosul și bogatul ținut al Sătmăru-
lul numai când și când și foarte arare-ori se
publică ceva. Nu că doară n'ar fi lucruri vred-
nice de luarea aminte a marelui nostru public
celilor și care cu drag se interesează de viața
și afacerile fraților sei, ci din cauza jalnică
a fatalismului ce gândești că era să se stă-
pânească peste inimile și gândurile inteligenței
din acest comitat. Era numai să se înstăpânească,
dar și aceasta numai la aparență, dar nu i-a
succes și nu i-a succedea nici-când, că vie și cu-
noscută este simțirea națională în păturile mai
ales ale poporului de rând și a unei părți alese
și harnice ale inteligenței mirene și clericale.
Numai cât aceasta parte aleasă și harnică, care
cu zel și desinteresare se pune la lucru, are să
întîmpine greutățile, deși ridicole dar tot dure-
roase în apatie, nepăsarea, egoismul, materialismul
și fătarnicia unor inteligenți cari pe lângă
toată păcătosia lor tot de harnici și întregi ro-
mâni s'ar cugeta că ține. Aceasta parte, a inteli-
genței sunt aceia, precum aici așa și în alte la-
turi, cari sunt ținuti de bunii „conducători“, al
poporului ear' partea cea aleasă, harnică, activă
și desinteresată, cari trăesc adecă pentru popor,
și pentru interesele lui ce nu se pot disputa sunt
răi și blăstămați, firește înaintea acelor cari să
vor îmbăta cu lozinca de apă rece: „poporul e
„bun“ numai conducătorii cari îl „strică“ și-l
„seduc“ sunt răi și afurisiți.

De aici conflictele dănuoase și personale, de
aici apoi fatalismul și neactivitatea aparență, că
adecă publicul mare și cu legături de interese
publice nu prea aude ceva bun din aceste părți.
Mulțămii domnului însă, sunt aceste numai la
aparență, în realitate lucrul însă stă așa, că cei
buni și aleși, cari adecă nu umblă „cu doi
bani în trei pungă“ sunt neîncet la loc și da-
torință și cu lucrările lor desinteresate și la fel
plivesc neîncet mărăciunile și gozul din țalina și
agorul vieții noastre naționale, ca planta fru-
moasă și nutritoare, fără de care nu să poate nici
închipui viața: — *naționalismul*, să trăiască, să
înflorească și roduri s'aducă.

Fost-au prin Sătmăr în grădina aceasta bo-
gată și frumoasă alui Vodă Dragoș și în trecutul și
mai depărtat bărbăți inimoși, cu zel și jertfă pen-
tru binele poporului, dovadă mișcările pentru ară-
dicarea unui gimnaziu românesc în Seini; confe-
rințele și demersurile puse la cale pentru formarea
reuniunii femeilor române Sătmărene; crearea
reuniunii agricole a poporului român din comi-
tat; toate acestea însă s'au zădărnici și împedecă
prin administrația comitatensă și guvernul păti-
maș și vrăjmaș a tot ce este românesc și de ci-
vilizațiune. Funcționează azi cu spor vedit două
reuniuni învățătoresci, mai ales ceea din părțile
aparținătoare diecezei Oradei-mari, unde bunii
dascăli sub conducerea luminărilor lor prezidenți
fac lucruri vrednice și de laudă: — în părțile
aparținătoare diecezei de Gerla, de aceasta die-
ceză bătută de soarte și poate chiar și de Dum-
nezeu, afacerile reuniunii dascălești lasă încă
mult de dorit.

Mal rău stăm cu cultura poporală, cu șco-
lile și eară cu deosebire ale dieceșide Gherla. Las'
că nici în părțile numite „Codru“ care este în
diecesa de Oradea-mare nu e „lumina“ să-ți ve-
derească și încălzască, dar întunerec și mișelie
cum e în „Tăra-Oașului“ această „Africă întu-
necoasă“ nu a Sătmăruului sau Ungariei ci a Eu-
ropei întregi nu mai găsești nici în Congo și nici
în Zanzibar. Poporul: oameni frumoși, tipuri ade-
vărat clasice romane dar încă tot ca oamenii
primitivi, lăsați pradă tuturor miseriilor, și mise-
liilor. Acum să încearcă comitetul despărțământ-
tului „Astrei“ să ducă și în țara aceasta de de-
plăns facia, lumina acestei societăți iubitoare de
neam și popor. Auzi? „Să încearcă! Succede-i va?
Atârnă dela preoți cari lumina nu numai aceasta
ci toate le pun „sub obroc“. Onoare unei, două
excepțiuni debile.

Vieța politică aici în țara celui mai aprig
luptător naționalist a părintelui Dr. V. Lucaci
carele în fapte și în parțică trăeste cu devisa:
„Totul pentru națiune“ ai aștepta să fie într'un
grad mai superior și eficace. Văzut-am însă în
luptele trecute electorale cum o parte conside-
rabilă a inteligenței mirene și preoțești a tras

ca niște rătăciți de neam la carul prost și dău-
năcios al contrariilor tuturor intereselor naționale
și ale poporului.

La comitat? singur numai membrul congrega-
țional preotul Constantin Lucaci fratele părintelui
din Șișești mai luptă vitezește și cu mare succes
moral de n'ar fi, cum cu plăcere zie contrarii
singur.

Și oare unde-s ceilalți 30—40 de membri
aleși și viriliști? Apoi nici o comunicare despre
aceasta luptă în foile noastre. De ce oare? Aclui
trimit doi numeri din foile noastre comitatense
maghiare cari deși pe scurt, dar spre lauda lor
fie — destul de obiectiv s'au ocupat și cu atacul
și lupta din urmă a stegarului nostru din sala
comitatului. Aud însă că se pregătesc și Românii
noștri membri din congregațiune a se organiza
în partid după exemplul bravilor Români din co-
mitatul respective congregațiunea Aradului, Lu-
gojului și a Sibiiului. Notez aici că părintele din
Șișești deși ales, tot n'a izbutit s'ajungă în sala
congregațiunii din abuzul de puterea situațiunii
și prin călcarea flagrantă a legii atât de cei
dela cirna comitatului cât și de cei dela guvern
unde s'au rezolvat apelatele în cauză.

Nu știți cum a devenit vrabia regele păsă-
rilor? Dar aceea nu știți cum a devenit magistrul
orașului Baia-mare vestit? De nu făcea, cum
s'ajungă pe aripile celebrității? — Au un conce-
tătean crescut în gimnaziul lor, avocat cu bun
nume și iubit de toți oamenii de bine, locuitor și
cu cancelaria advocațională de șasă ani între ei,
prin virilism membru în municipiul lor orașenesc.
Au însă și un statut orașenesc în înțelesul căruia
cine nu e înscris între cetățenii orașului, are să
plătească 20%, după darea ce o are ca dare suple-
mentară de așezare în oraș.

Advocatul iubit de tot românul de bine și
mai presus de poporul român din loc și giur, con-
cetățeanul și conproprietarul lor de șasă ani ca
născut în alta comună și să soape în înțelesul le-
gilor de aceea dare supărătoare care anual se urcă
la 80 cor. a cerut să fie înscris între cetățenii
orașului. Și ce să vezi țară și lume? Că doară și
Baia-mare e în Ungaria! A răspins cererea con-
cetățeanului lor sub cuvânt că Dr. Dragoș „prin fi-
nuta sa politică“ și „antipatriotică“ nu poate fi
admis în lista domiciliatilor, adecă dl Dr. Teofil
Dragoș care-și iubește neamul și interesele lui po-
litice, culturale, economice și naționale prin acea-
sta a sa datorință de român, de cetățean conștiu
și de datorință naturală nu poate fi lipsit a nu plăti
și mai departe cele 20 de %, după darea sa în
casa „patriotică“ a și mai patrioților patrioți. Nu
zău, că-l român, că s'a pus în fruntea româna-
șilor din orașul Baia-mare, că tot jurul, oamenii
de cinste și de bine îl apreciază și-l cinstește după
vrednicie.

Azi altcum aveți „domnii“ să faceți so-
coata cu Românii dintre d-voastră și giur și nu
ca atunci când un Bilț și Măguran cu Drumariu,
acel „trifoiu patriotic“, „dirigea“ soarta lor. Azi
Lucaci, Dragoș, Barbul, Pop Alexa și soții lor
de principii politice și de activitate sunt în frun-
tea „olahlilor“ cari vă împresoară și vă ponde-
rează din greu.

În privința economică stăm cum să cade pe
calea progresului. Poporul sătmărean atât pe va-
lea Someșului cât și din poalele munților e sir-
guincios, lucrător, econom bun. Pe șesurile în-
tinse ale hotarelor satelor vezi lanuri mândre de
sămănături bogate și frumoase, cari cu capetele
grele și bogate așteaptă coasa secerătorului; li-
vezile din văile și vâlcelele dintre dealuri cari
dulce răsună de frumoasele cântece românești,
cu înbelșug promit a sta într'u ajutor economilor
sirguincioși la ernatul vitelor frumoase și numă-
roase; pomăturile și viile cari ca o cunună împrej-
muește fruntea comitatului promit a aduce dar și
veselie în casa bietului Român atât de supărat
de seceta arzătoare din anul trecut. Toate-s măn-
dre, toate-s în bogăție și deșteptul Român al Săt-
măruului oftează cu încredere în viitor. Și eu of-
tez, ofteț cu încredere că bunătățile tale iubit
popor n'or mai fi grăseimea contrariilor noștri.
Scăpatu-te-a „Sătmăreana“ ce de nou s'a avântat,
să-ți dai sudoarea la străini; scăpat vel fi și tu
harnic popor, bun și muncitor din Baia-Mare și
jur căci acum ai oameni, oamenii tăi, frații tăi,
părinții tăi bunii și iubitori. În umbra unei bănci
românești ce stat vești sfătui „domnii“ „patrioți“
din Baia-Mare? Să știți că scris este, că: „ori-ce
sfat vești sfătui, răsiți-l-va Domnul“.

Syllabus.

Moartea archiducelui Iosif.

Fiume, 14 iunie.

Pregătirile de înmormântare. Măsurile pentru
înrmormântarea Archiducelui Iosif nu s'au luat
încă, de oare-ce n'au desfăcut încă testamentul.
Tot din acest motiv nu s'a putut hotărî nici
ziua înmormântării; la nici un caz însă, n'are
să fie Duminecă. Mai probabil că Lună îl vor
așeza spre vecinica odihnă.

Funcționarul de curte din Pesta Szegedi
Masszák Aladár împreună cu un funcționar dela
ministerul de interne din Viena a sosit la Fiume
și a primit dela archiducele Iosif August testa-
mentul archiducelui Iosif și l'au dus la Viena,
unde M. Sa are să-l deschidă. Archiducele Carol
Ștefan a sosit la Fiume din Lussin. El va fi re-
presentantul regelui la înmormântare.

Azi până la amiază douăsprezece coroane
au mai sosit în Villa din Fiume a archiducelui.
Până aseară au sosit nouăzeci telegrame de
condolență, astă noapte o sută una, și astăzi
încă o mulțime.

Este probabil că n'au să-l îmbalsameze.
Medicul de curte al archiducelui, Dr. Kiseljak
este informat că n'are să fie îmbalsamat cadavrul
cum n'au fost îmbalsamate nici cele ale archidu-
celui Ladislau și archiducesei Klotilda.

Îndelungata boală a slăbit grozav pe Ar-
chiducele Iosif, brațele îl sunt slabe ca a unui
copil; gâtul i-e numai piele și os; probabil
d'aceia au și abstat de a-l așeza în cosciug cu
capac de sticlă.

Înmormântarea. Fiume 14 iunie. Duminecă
dimineata va porni spre Pesta cadavrul archi-
ducelui Iosif, și va sosi seara, în gara de sud.
După-ce sfîșesc cosciugul, îl transportă în ca-
pela Sft. Ștefan, a palatului, de unde îl înmorm-
mantează Lună după amiază. Nici până acum nu
s'au luat dispoziții de înmormântare, se așteaptă
deschiderea testamentului, care va efectui-o în-
suși regele.

Duminecă sosește regele la Budapesta. Ști-
rile sosite despre plecarea de Duminecă a re-
gelui din Pesta nu sunt adevărate, cu deosebire
că înmormântarea va fi numai Lună.

Din Banat.

Din incidentul sfîșțirii școalei gr. or. române
nou zidită în comuna M.-S.-George din partea
Românilor din M.-S.-George și Berecuța despărțiți
de către sirbi, sfîșțită la 26 Iunie a. c., M. St.
D. Mihail Iovici învățător pens. gr. or. sirb, St.
D. Uros Georgevici proprietar de pământ și St.
D. Milan Popovici comerciant din M.-S.-George
— deși sunt sirbi adevărați, luptători înflăcărați
pentru apărarea drepturilor lor în decursul per-
tractărilor de despărțire avute —; dar pătrunși
de iubirea deapropelului și de simțul de dreptate,
cu cea mai mare bună voință ne-au spriginit la toate
festivitățile aranjate din incidentul sfîșțirii școalei
noastre. Ne-au stat într'u ajutor la toate pregăti-
rile, la aranjare, ba cel mai mult spre încom-
darea familiilor lor ne-au pus la dispoziție și lo-
cuințele Domniilor lor pentru încauțirarea oas-
peților noștri.

Primească deci sus numiții frați și pe acea-
sta cale mulțămitele noastre cordiale, asigurându-i
din parte-ne că îi vom păstra în inimile noastre
cu adevărată iubire frățiască.

Tot din acest incident nu pot întrelăsa a
nu atrage atențiunea ss. Părinți din s. mănăstire
sirbească din S.-George rugându-i a lua exemplu
pe viitor dela susnumiții credincioși ai lor, cari la
toate ocaziunile dela despărțire încoaci au dove-
dit iubirea frățiască ce ne leagă pe noi Români
și Sirbi, lăsând cu totul la parte actul împlinit
al despărțirii.

Nu înțeleg, în ce zace rostul ignorării be-
poartă părinților lor față de noi Români.

Pe când noi ar trebui să facem pe mănio-
sul căci sântia sa părintele Egumen Steva Ni-
colici fără vre-o autorizație, fără nici un
drept își permite a dispune asupra școalei zidită
pe spesele tuturor locuitorilor din M.-S.-George
și Berecuța, încuțirînd în locuințele pentru în-
vățători birșiți, muncitori de al domeniului mănă-
stiresc, ear cele 2 jugere pământ școlar îl dă în
arîndă fără a ști cineva din comună la care fond
va depune Sântia Sa acest venit și pentru ce
scop. Cu un cuvânt azi dispune Părinția Sa asu-
pra averii școlare comune ca și cum ar fi a sa

proprie. Nici ție române, nici ție străbule, eu sunt Domnul, zice el.

De altcundă să nu creadă domnii Egumen Steva Nicolici că va dispune mult pe aceasta avere școlară căci îl vom deobliga a ne da seama pe calea sa la timpul său, și nu vom permite a se face stăpân pe ce nu e a lui.

Ignorarea și ura ce o păstrează sf. Părinți ai mănăstirii sârbești față de români prin aceasta purtare a lor dela despărțire până acum, credem că nici în viitor nu se va altera întru nimic în mersul nostru înainte cu succes, și sperăm că Prea Sfinția Sa domnul episcop Dr. Letici al dieceșei gr.-or. sârbești din Timișoara la a cărui ușe am bătut pentru împăcaciune nepreocupat va servi dreptății.

Părinții Sale d-ului Egumen Steva Nicolici îi spunem în public că nu ne vom lăsa răpiți de mânia revangului nici pentru-că cu muștrări aspre au interzis confrăților sârbi din M.-S.-George a nu lua parte la sărbătorile școlael noastre, cari au succes peste așteptare și fără de el atât în privința morală cât și în privința materială.

Insuși actul sfințirii s'au săvârșit prin P. O. D. protopresbiter Ioan Pepa din Buziaș însoțit de M. O. D. preoți Ioan Mărginean din Birda și Adrian Iancovici din Opațița cu pompă cuvenită.

Seara, cina comună și concertul încă au succes pe deplin ceea-ce dovedește și venitul destul de frumos de 153 cor. 10 fill, la care sumă au binevoit a suprasolvi următorii: Ioan Pepa, protopop cu 20 cor., Ioan Marin, comisar școlar 5 cor., Eufemia Mărgineanțiu preoteasă din Birda 5 cor., Silviu Colujoara preot în Denta 4 cor., Vasile Jivan, cancelist din Apatița 2 cor., Cornel Popescu, econom din Apatița 2 coroane, Adrian Iancovici, preot Apatița 2 cor., Uros Georgevici, proprietar de pământ din M.-S.-George 1 cor., Milan Popovici, comerciant din M.-S.-George 1 cor., Zotia Popovici, comerciant în M.-S.-George 1 cor., Vasa Topolian, econom în M.-S.-George 1 cor., N. Kaiser, comerciant în M.-S.-George 1 cor. și d-na văd. Neli Vasilievici din M.-S.-George 1 cor., pentru cari marimmoase suprasolviri, primească susnumiții domni și pe a-
câtă cale mulțumită.

Venitul curat a fost 68 cor. 20 fill. care se folosește pentru procurarea recuzitelor școlare. M.-S.-George la 1 Iunie 1905.

Ioan Mărginean.
preot gr.-or. român în Birda.

DIN ROMÂNIA.

Moartea A. S. Principelui Leopold de Hohen-zollern Regimentul de infanterie Dâmbovța, al cărui șef onorific era A. S. R. Principele Leopold, fratele Regelui va fi reprezentat la înmormântare prin colonelul său, d. Aurel Dimitrescu fost ajutorant regal, care va depune și o frumoasă coroană.

Nici o delegațiune militară nu va asista la ceremonia înmormântării. Regele și Regina au sosit la Sigmaringen, unde va fi înmormântarea Vinerii.

Războiul ruso-japonez.

Știrile sosite la Petersburg vestesc că pe câmpul de luptă din Mandjuria de trei zile Japonezii tot în coastele Rușilor sunt și până acum i-au isgonit din patru poziții tari ce stăpâneau. Rușii au pierdut multime de soldați, precum și muniții.

O telegramă de ieri vestește următoarele:

Londra, 15 Iunie. În lupta crâncenă ce s'a dat între trupele comandate de mareșalul Oyama și generalul rus Linevici Japonezii au învins pe toată linia. Rușii fug înapoi înspăimântați. Se zice

că a fost prins însuși comandantul rus Linevici.

Nainte de luptă în tabăra rusă numeroși oficiali și soldați au zis că nu vor mai lupta, ei au cerut să se încheie pace. Se susține că Linevici a ordonat să se impună 150 dintre oficialii și soldații cari s'au resculat împotriva ordinelor comandantului.

O altă telegramă spune:

Petersburg, 16 Iunie. Comandanții armatei ruse, între ei și generalul Linevici, au telegrafiat țarului să nu încheie pace, ci să lupte mai departe, căci ei nădăjduesc să învingă.

Noul guvern.

După știrile mai noi, baronul general Fejervary a prezentat ieri M. Sale lista noului minister, care va fi alcătuit după cum urmează:

Prim-ministru, ministru de	finanțe și a latere	Baron Fejervary.
Ministru de interne	Kristóffy József.	
" " comerț	Vörös László.	
" " agricultură	György Endre.	
" " școli	Lukács György.	
" " justiție	Lányi Bertalan.	
" " honvezi	Bihar Sándor.	
" " croat	Kovátsévi.	

În Dieta noul guvern se va înfățișa Mercuri ear jurământul îl va depune Duminecă, pe când M. Sa sosește din Viena la Budapesta.

Fejervary va cere ca Dieta să-i voteze bugetul, ca astfel țara să aibă banii trebuincioși, precum și recruții, ca nu cumva să fie altfel reținuți la toamnă în slujbă soldații cari au împlinit 3 ani de slujbă.

Dacă partidele maghiare nu vor să cadă la învoială — în privința asta — cu noul guvern, Fejervary va închide Dieta prin decret regal, în care caz nici nu se va putea deschide Dieta de cât tot cu decret, ear regele nu va mai convoca-o de cât când se va fi făcut înțelegere între El și partidele ungurești.

P. S. Sa Episcopul Aradului, după cum aflăm, va pleca Duminecă seara la Budapesta, pentru a fi de față, luni, la înmormântarea arhiducelui Iosif.

Nu plătesc dare!

Ungurii din congregația comitatului Borsod în adunarea din urmă au hotărât că nu vor plăti dare și nici pe slujbași comitatului nu-i vor lăsa să primească dare ori să ajute la asentare până ce Dieta nu va fi votat bugetul și contingentul de recruți.

Au hotărât d'asemeni să trimită în scris această hotărâre a lor și altor comitate, îndemnându-le să facă și ele așa.

Noi sfătuim însă pe Români să plătească dare, căci altfel strângându-se de pe două ani, va fi cu atât mai greu de plătit ear ecsecvenții vor fi apoi fără îndurare, vânzându-le pe preț de nimica — la tobă — grânele și chiar perina de sub cap.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 16 Iunie 1905.

Consistor plenar. P. S. Sa Episcopul Ioan I. Pap al Aradului a convocat consistorul plenar pe ziua de 9/22 Iunie. Obiectele: 1. promulgarea concluderilor sinodului eparchial din 1905 și luarea dispozițiilor necesare pentru executarea lor; 2. alte eventuale obiecte.

Concert în Arad. Aflăm cu plăcere, că gentila d-șoară Delia Olariu, care cu atâta succes a cântat acum cu privilegiul sârbarilor iubire din Sibiu, a cărei voce de altă a fost apreciată de întreaga presă, va veni la Arad să dea un concert. Cu acest prilej va cânta și dl N. Ștefanescu, tenorist, care a cântat rolul de căpetenie în opera »Moș Ciocârlan« jucată la Sibiu și despre care bărbăți competenți s'au exprimat elogios. Concertul se va da luni la Rusali, în »Casa Națională« ear venitul curat se va destina pentru scopuri culturale. Tinerimea — probabil va aranja și petrecere cu dans.

Intre alegători. Primit următoarele: »Va rugăm să scrieți în »Tribuna« despre bucuria mare pe care am avut-o Duminecă trecută noi, Români din Sinitea. În ziua aceasta am instalat adică pe noul preot Emil Popovici, în ziua aceea a făcut slujba bisericească și ni-a predicat noul protopop Mihail Lucuța, ear după terminarea sfintei liturghii am auzit glasul noului nostru deputat Russu Șirianu, care toată ziua a stat între noi și spre seară a luat parte și la nunta ce s'a dat în casa fratelui Micuța, om care la alegere a luptat bărbătește pentru steagul național. Nu se poate spune bucuria satului, dar mai ales a feciorilor și fetelor, pentru cari deputatul nostru a adus clarinetul din Zărand. Trăiască! Un alegător«.

Sfințirea casei episcopesci români din Oradia. Ziarele maghiare din Oradia aduc amănunte și scriu cu multă încântare despre serbarea ce s'a dat cu prilejul sfințirii renovatului palat episcopesc român d'acolo. P. S. Sa Dr. D. Radu a avut pentru toți oaspeții săi câte o vorbă bună și toți au admirat splendoarea și bunul aranjament al palatului. La masa mare ce s'a dat, afară de mitropolitul dr. V. Mihályi și episcopul dr. V. Hossu, au fost de față vicarul V. Mangra, dr. Aug. Luran, o mulțime de canonic, comandantul militar Csanádi, primarul orașului, și alte căpetenii de ale oficiilor și fruntași ai vieții publice, atât români cât și unguri și fărăosebire de confesiune.

Teologi absolvenți. Eată numele teologilor privațiști de c. III. cari au depus în 1/14 Iunie cu succes examenul:

1. Ioan Andreiu. 2. Ioan Bere. 3. Ioan Botiș. 4. Ioan Botiș. 5. Petru Cipou. 6. Adrian Filip. 7. Solomon Giurcoane. 8. Alexandru Gligor. 9. Constantin Micu. 10. Iustin Monța. 11. Georgiu Stan. 12. Meletiu Suciu. 13. Adam Valu.

Elevii gimnaziului din Brad vor sosi de Rusali la Arad, să viziteze tot ce este de însemnat în oraș. Se vor duce apoi și la Siria, pentru a-și face ideile de vestita Podgorie.

În Arad vor fi găzduiți la Seminar, unde dl director R. R. Ciorogariu a și luat cele mai întinse dispozițiuni pentru a face o plăcută primire iubitorilor oaspeți.

Teatru românesc în Brașov. Dl Zaharie Bârsan va da Marți a treia zi de Rusali, cu ajutorul unui cerc de dilectanți, o reprezentație teatrală în sala cea mare dela Reduță. La această reprezentație își va da concursul și d-șoara Marioara Voiculescu, artistă dela Teatrul național din București, care va susține în ambele piese primele roluri de femeie. Se vor juca: »Lăutarul din Cremona«, îndușetoarea și sen-

Numai atunci ne îmbrăcăm ieftine și bine, o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o
dacă materia pentru haine bărbătești o cumpărăm din magazinul de postavuri KIZ materie
pentru un costum întreg din postav de lână curată, negru și colorat fl. 6—30. 504 o o o ARAD, Szabadságtér 17. — PÉCS, Király u. 1 o o o
LEICHNER și FLEISCHER.

timentală piesă într-un act a lui F. Copée, tradusă de Traian Demetrescu și „Necinstea“ drama în trei acte de Girolamo Rovette, tradusă de Aristizza Romanescu.

— **Un harnic fabricant român.** Acum de curând s'a așezat în Arad un fabricant român: dl Maxim I. Vulcu. Om umblat prin lume, ș'aname a lucrat prin Austria, Germania și chiar America, d-sa are fabrică de *mașini agricole*, unde cu preț moderat se găsesc cele mai bune unelte trebuincioase economilor noștri.

Atragem luarea aminte a economilor români asupra acestei fabrici (ridicate în Fa-utza Nr. 1) și-i indemnăm să-și cumpere cele trebuincioase dela acest harnic și isleț fabricant, cărui noi din suflet îi dorim cea mai strălucită prosperare.

— **Societatea farmaciștilor din România** și-a ținut în zilele de 28 și 29 Maiu v. adunarea generală anuală.

Societatea a hotărât să-și amâne jubileul ei de 25 ani care trebuia să se serbeze la 16 Septembrie 1905 pentru anul viitor, când vor avea loc diversele festivități cu ocazia expoziției Naționale din 1906.

— **Răpirea unei femei în capitala Serbiei.** Orașul Belgrad are din nou scandal. După cum spune o telegramă, *Francisc Bajlony*, cel mai mare întreprinzător de comerț al Serbiei, a fugit cu nevasta lui *Popovici Dușan*, subdirectorul unei bănci. Perechea, care a plecat cu trăsura lui Bajlony, și-a luat drumul spre satul vecin. Venind fuga la cunoștința bărbatului, s'a luat în urma lor și ajungându-i s'a năpustit asupra necredincioasei neveste; Bajlony însă i-a sărit întru apărare. Atunci Popovici a împușcat asupra amăgitorului și l'a și nimerit, intrându-i glonțul prin plămâni. Rănitul e în agonie. Bajlony este om foarte bogat, bine cunoscut și în străinătate.

— **Atentat în contra ministrului president din Grecia.** O scurtă telegramă din Atena aduce senzaționala știre, că un miserabil a comis atentat contra ministrului president *Delianis*, veteranul bărbat de stat. Mercuri când *Delianis* a intrat în Cameră un anumit *Gherakoris*, cartofor de profesiune, l'a împuns în abdomen. Atentatorul a fost prins și poliția abia l'a putut apăra de furia poporului. Ministrul president *face în agonie și-n fie-care ceas i-se așteaptă sfârșitul*. *Delianis*, care e de 87 ani, e unul dintre cei mai mari bărbați de stat ai Greciei. Pe la sfârșitul anilor șazecei era deja

ministru. La congresul de pace din Berlin a câștigat pentru patria sa o mare parte din Tesalia și Epir. La 1885 a devenit întâia oară ministru president, l'a urmat *Trikupis*. La 1890 din nou a înfrunțat cabinet. Și a fost ministru president până la 1892 și de atunci a mai fost de două-ori în scaunul prezidențial.

O telegramă vestește că *Delianis* a încetat din viață.

— **Noua monedă de nikel.** Ministerul de finanțe al României a încheiat contractul pentru furnitura monedelor de nikel perforate de 7.000.000 lei cu Monetăria Regală a Belgiei, reprezentată de directorul ei D. Josse Allard, și mon-tăria din Hamburg, reprezentată de D. G. A. Keller, directorul acesteia, pentru batere și prin D. I. Pels, pentru fabricarea metalului.

— **Escursionisti unguri.** Luni au trecut prin București, întorcându-se de la Constantinopol, unde fuseseră în escursiune, un număr de peste 100 de escursionisti unguri, bărbați și femei.

După-ce s'au preumblat, în trăsuri, vizitând frumusețile Bucureștilor, escursionistii au p răsît Capitala României.

— **Serate de-ale meseriașilor români.** Joi la 25 Maiu a. e. „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“, și-a ținut a 5-a sedință literară sub conducerea președintelui Victor Tordășianu, asistat de vice-presidentul George Poponea și de aproape toți membrii comitetului. Numărul participanților la serate: ceva sub 100 persoane de toate vârstele și pozițiile sociale.

Președintele în cuvântul de deschidere arată cum Reuniunea parte a luat corporativ la actul cununiei bravului nostru coleg, bine cunoscut diletant, admirat la reprezentațiile noastre teatrale și harnic corist dl Dem. Axente, cununie sărbătoare cu fosta noastră diletantă și coristă d-șoara Ana Banea. A fost primul caz, când corul mixt al Reuniunii noastre, sub conducerea neobositului dirigent Candid Popa, a escortat toate cântările obicinuite la cununii. Biserica a fost tixită de lume. Insuși actul cununiei a fost celebrat de părintele protopresbiter onorar Arseniu Bunea, care nașt au fost părintele protopresbiter Nicolae Togan, și stimabila doamnă. Cu mulțumire sufletească ne-a pus apoi în vedere, că nu preste mult bucuria noastră complectată va fi, când adică simpaticea noastră tragediană, d-șoara Elena Grindean, să-l ba-și va cununia cu dl Trifan, culeg-tip. și membru al corului.

Intrați în ordinea de zi, dl Stefan Duca, notarul Reuniunii, citește sumarele sedințelor administrative din care multe lucruri bune am

auzit. Despre progresul îmbucurător, ce se face pe terenul deșteptării minții și a cultivării înțelegerii celor grupăți în jurul steagului Reuniunii dovezile ne-au dat toți: cari s'au produs la ședinta.

— **Atentat în contra unui profesor de universitate.** Din București se scrie: Sâmbătă dimineața în timp ce profesorul de universitate Dr. Manolescu ținea în clinica spitalului Colțea în fața studenților o prelegere practică, studentul în medicină Christea Donici a tras cu revolverul asupra lui. Din norocire glonțul n'a atins pe nimeni. Atunci studentul atentator a tras din nou, dar arma n'a luat foc. Văzând că nu izbuteste, Donici eși liniștit din cameră, predete arma unui sergent de stradă și se constituie de bună voie prizonier. La interogator studentul Donici a depus, că profesorul Manolescu i-a nimicit cariera, respingându-l dela ultimul examen de doctorat, din care cauză a încercat atentatul. Donici era logodit și voia să se însoare după depunerea ultimului examen. El este fratele deputatului Donici și aparține unei familii onorabile și bogate din Moldova.

— **Sinucidere din dragoste.** Din Sibiu se anunță că locotenentul de honvezi Herceg Gusztav și-a împușcat mirea sa, pe Ella Schum, ș'apoi s'a sinucis. La fapta aceasta l'a îndemnat motivul că părinții fetei erau în contra căsătoriei.

— **Mont-Peleé.** După cum se depeșează din Forte de france Vulcanul Mont-Peleé, care cu trei ani înainte a pustiit orașul St-Pierre de pe insula Martinique, este earăși în activitate. În 3 lun. a ieșit flacără, ș'apoi până în 10 a fost liniștit. Sâmbătă a erupt din nou foc. Duminecă dimineața craterul s'a surpat, nămol fierbinte a curs în vale și un stâlp de fum s'a ridicat la o înălțime de 800 metri. Acum earăși este totul liniștit.

— **O nuntă.** Duminecă la 11 l. e. st n. s'a săvârșit cununia d-nului Alexandru Florea din Rîșca cu d-șoara Constanța, fiica preotului G. Costina în Iosăș. O sărbătoare deosebită a avut comuna Iosăș în această zi învelită prin banderiu de trăsuri și călăreți cari îmbrăcați în costumele lor pitorești au făcut un marș nădărmă de animat până la gara călei ferate din Gură, unde au întâmpinat pe mirele care a sosit cu trenul de 3 ore p. m. însoțit de falnicii oaspeți Rîșcani și cei mai din sus oaspeți, ardeleni de prin comunele din jurul orașului H. Băița. Actul cununiei s'a efectuit prin preoții Traian Magier, Ioan Serac și N. Sirca în mijlocul unui public cum în biserica din Iosăș nu s'a mai văzut. La masa ospitală apoi a părintelui G. Costina s'a văzut o adevărată armonie și iubire frățească între

Cronici bucureștene.

I.

Joi, în 26 Maiu, s'a proclamat în sala Ate-neului de aici unirea tuturor Românilor. Patrioții din Budapesta să nu se sp rie, căci nu e vorba de vre-un fapt politic. A fost numai o proclama-re pe aripa cămăruții și nici asta nu s'a făcut cu vre-o premeditare. Un joc al întâmplării a fost totul, dar destul de frumos, ca să fie sem-nalat.

Societatea corala *Carmen* și-a dat în aceea zi concertul de primă-vară, având ca punct înălțat din program „Steagul nostru“:

Pe al nostru steag e scris: unire,
Unire în cuget, și în simțiri...

Autorul acestei poezii cu marcă alecsan-driană este un ardelen, cunoscutul nostru scriitor Andrei Birsean. Compozitorul este repositul Ciprian Porumbescu din Bucovina. Esecutată la București, melodia părea că izvorește din sufletul tuturor provinciilor române și pornește spre inimile de pe întinderea atâtor țări:

Căci noi, uniți în orice vreme
Vom fi, vom fi învingători...

La auzul accentelor pline ale simbolice-lui marș mi-am adus aminte de rolul însemnat ce l-au avut societățile corale în viața politică din veacul trecut a Germaniei, de partea ce au avut ele la stabilirea marelui imperiu de astăzi. Adu-nat sub steagul lui Jahn, al părintelui gimnasti-cel, tineretul cutriera țările în sunetele cântece-lor naționale și pe unde trecea, aducea primă-vară și dor de unire. Cântecul dă tărie și-și înalță gândul spre fapte. Cine știe dacă nu le este re-

servată și corurilor noastre o misiune identică pe terenul cultural?

Inceputul este destul de bun. Nu mai vor-besc de Ardeal și Banat. Pe acolo bagheta lui Dima a făcut minuni. Cei două-zece și cinci de ani impliniți de „Reuniunea de cântări“ din Sibiu sunt un pătrar de veac din viața sufletească a în-tregului popor românesc de acolo, înseamnă o primenire desăvârșită. Din acea reuniune au por-nit zece de apostoli, respirați astăzi prin cine știe ce cătune românești, unde cultivă în popor gus-tul pentru frumos, pentru armonie și pentru cân-tecel străbun îndeosebi.

Dar bucuria noastră de căpetenie este că aceste pilde sunt imitate acolo, unde au o chemare și mai mare: în Regat. Aici în Bucu-rești, unde muzica națională era o cenușăreasă nebagată în seamă, osândită a veții prin taver-nele obscure de mahala, pe când străinii se lă-făiau prin toate salele de concert, s'a produs de odată o schimbare totală. Se înființează coruri cu grămada și lumea bună din toate straturile aleargă să se înroleze sub câte un steag. Se dau concerte dese și publicul se înghesuște, înțelege aplaudă acele măiestre cântece din popor, aduse acum din obscurul mahalalelor în lumina feeriei a celor mai somptuoase sale.

E o mică renaștere asta și D-zeu s'ajute.

Dintre toate, societatea „Carmen“ este cea mai veche și mai bine încheagată. Are abea trei ani de viață, dar concertele ei sunt la nivelul ar-tistic al corurilor din Sibiu și Brașov. Conducă-torul, dl D. Chiriac, profesor la Conservator, este un muzician de temperament, foarte energic și foarte entusiast pentru direcție populară. Compo-zitor ei însuși, programele concertelor lui se com-

pun aproape exclusiv din melodii populare de ale tuturor provinciilor române. Astfel a cântat la concertul din urmă, afară de cea amintită, „Cu-cule cu peana sură“ de G. Dima, „Cucule până galbenă“ de Timotei Popovici¹⁾, „Pic-pic“ de Vidu, și „Mândruțiță de demult“ de Dima, — dintre cari „Cucul“ lui Popovici, gluma subtilă a lui Vidu și „Mândruțiță“ de Dima au avut o primire entuziastă.

Socot că nuanța asta ardelenască a con-certului — mărită prin declamarea, de catră un tiner talentat, a poeziei *Otlu* de Goga — a voit să fie în același timp un salut ce-l trimitea dl Chi-riac jubilanților din Sibiu.

Doză zile în urmă, am putut să asist la con-certul unui cor mai tiner *Mugur* în „teatrul liric“. Cu mai puțină pregătire, proaspăta societate a știut totuș să pună în scena și să execute cu multă dibăcie opereta „Craiu nou“ de Porumbescu. N'o mai auzirăm până atunci, dar trebuie să mărtu-risese că opera asta merită să se popularizeze cât de mult. E atât de bogată în melodii cu motive curat românești, atât în partea corului, cât și în aceea a orchestrei, încât e păcat să nu se reprezinte și de corurile din Ardeal. E mult de când n'a mai cântat-o nici dl Dima.

Am citit unde-va, că familia Porumbescu a oferit partitura piesei „Societății pentru creare a unui fond de teatru“, spre cumpărare. Acu după-ce cunosc valoarea acestei compoziții, pot să asigur pe dl Vulcan că nu va face rău solici-tând cumpărarea și imprimarea lui „Craiu nou“.

¹⁾ Ca o coincidență fie amintit că în seara de 26 Maiu aceeași cântare a lui Timotei Popovici se cânta și la jubileul Reuniunii din Sibiu.

românii Ardeleni și cei de pe valea Crișului pe care în toastul prim au exprimat-o părintele T. Magier cu multă logică și însuflețire; iar în al doilea toast părintele I. S. Serac a ilustrat această înfrățire dovedită cu actul de față încheiat între eroii zilei cărora le urează fericire.

După ridicarea mesei a urmat dansul, la care au luat parte d-soarele: Ionescu din Ciuci, Magier din Săturău, o soră a miresei, apoi Iul. Caracioni, Turuc, Stanca s. a. Petrecerea și dansul au urmat până în dimineața zilei de luni, când earăși cu trenul s-au depărtat din sinul nostru fil ardealului — însoțiți de nașul mirilor — vrednicul și vialul preot N. Florea Rîșea, și ducând în inimile lor suvenirul dulci și neuitate dela frații cu cari atât de cordial și reînnoiră relațiile de frăție.

Un oaspe de pe valea Crișului.

— **Invitare.** Reuniunea meseriașilor din Poiana-Sibiului aranjază o petrecere de vară în 6 Iunie st. v., a doua zi de Rusalii, în pădurea numită „Stanale“, la care invită respectuos onoratul public din jur. Inceputul la 2 ore. Prețul de intrare: 1 cor. de familie, 60 bani de persoană. Venitul curat e destinat, pentru scopul reuniunii. Suprasolviri se primesc cu mulțămire și să vor cuita pe cale ziaristică. Se va juca „Călușerul“ și „Bătuta“. *Comitetul aranjator.*

— **Necrolog.** Cu inima frântă de durere aducem la cunoștință tuturor cunoscuților și rudeniilor ca prea iubită noastră fiică Florica Cărbășiu, președintă de anul al IV-lea în Arad, după grele suferințe, împătășită fiind cu sfintele taine, și-a dat nobilul suflet în mâinile Tatălui ceresc Duminecă în 11 Iunie n. l oară dimineața în floarea vieții, abia fiind de 17 ani. Rămășițele pământești s-au așezat spre vecinica odihnă în cimitirul din comuna Bobda com. Torontal, la 12 Iunie n. a. c. d. a. 5 oare.

Sedea bine și ne-a alinat perderea suferită cununa de flori a internatului din Arad, pentru care primească sincera noastră mulțămire institutul și clevele.

Dormi în pace fecioară prea de timpuriu mutată dela noi. Neaptea morții te-a ajuns în floarea vieții tale, inima ta a fost și rămasă nevinovată, mână ta n'a făcut nici un rău, pentru aceea vei și vedea fața lui Dumnezeu. Dormi liniștită! Vecinica să-ți fie pomenirea!

Bobda, 12 Iunie n. 1905.

Jabnica familie.

— **Anunț.** Recomandăm cu căldură atelierul de tâmplărie, sculptorie și strungărie al firmei *Ion Coliră și fiul* din Oravița, în care se confecționează temple, strane, jeturi, chivoturi, răpizi și tot felul de utenzilii bisericești cu prețuri moderate și pe lângă garanția desăvârșită.

— **O crimă grozavă.** Intreaga împrejurime Beaumont-sur-Oise (Franța) este sub impresiunea unei crime îngrozitoare comisă în ziua de Mercuri în împrejurări pe cari le vom descrie mai jos.

Mercuri o fetiță de 14 ani Maria Leontina Thomas care lucra cu părinții ei în strada Du Bois în Beaumont-sur-Oise, a plecat din casa părintească pentru a aduce mâncare tatălui ei ocupat cu descărcarea unui vapor la Mains, localitate în apropiere pe apa Oise.

După-ce se despărți de tatăl ei copila a luat drumul spre casă. Copila nu s'a mai întors acasă și cu toate cercetările ce-au fost făcute a fost cu neputință de a i-se da cel puțin de urmă. Iși poate ori-cine închipui desparerea părinților văzând că unica lor copilă în vârsta atât de fragedă nu mai dădea semne de existență ei.

Sâmbătă în localitatea Champagne niște lucrători scoaseră din apă cadavrul tinerei Maria Leontina.

Indată fu chemat un medic pentru a începe cercetările. D. doctor Dupont din Isle-Adam examină cadavrul și văzând că corpul moartei prezenta rani a oprit îngroparea.

Judecătorul de instrucție informat de acest fapt a prevenit parchetul din Pontoise care delegă pe medicul legist ca să procedeze la autopsia cadavrului sărmanei copile.

Această operațiune fu practică chiar în aceeași zi în cimitirul din localitate și medicul Derome conchise că la mijloc e o oribilă crimă. Parchetul din Pontoise s'a transportat la Beaumont pentru continuarea cercetărilor.

Bănuiele cad asupra unei bande de derbedei care mișună prin localitate.

Se crede ca unul din ei au atras într-o cursă pe tinăra copilă și după ce au siluit-o au asasinat-o. Aceeași crimă s'a petrecut zilele trecute cu Magdalena, fata de 9 ani a lui Iohan Lenhardt, din Aradul-Nou, pe care au necinstit-o și omorât-o niște copii în vârstă de 8—12 ani.

Congresul studentesc.

— Corespondență particulară. —

„Asociația generală a studenților universitari români“ din București și-a serbat cu deosebită solemnitate în 20 Mai st. v. jubileul de 25 ani.

Acestei serbări i-a urmat apoi al 25-lea congres studentesc ținut acum a doua-oară în orașul Focșani în 21 și 22 Mai st. v. Memorabile vor rămânea aceste zile în inima aceloră, cari au luat parte la această convenire, căci de mult timp nu s'a văzut un congres studentesc, care să aibă o reușită mai splendidă ca cel dela Focșani.

Prin el s'a cimentat și cu prilejul acestă solidaritatea, frățietatea între tinerile generații ale românilor din Macedonia, Bucovina, Transilvania și România.

Au participat pe lângă cei 300 studenți bucureșteni și delegații universităților din Iași reprezentanții studenților universitari din Bucovina, domnii: *Christea Geagea, Octavian Popescu*, apoi d-nii: *Corneliu Cornean* și *Avram Imbroane*, studenți la facultatea de teologie din Cernăuți, ambii transilvăneni.

Punctele variate și importante din programul ședințelor ale congresului au fost vi discutate atât din partea studenților din România, cât și din partea fraților afară de țară cărora li-s-au făcut ovațiuni, și cari au fost sărbătoriți în mijlocul unui entuziasm nedescris.

Duminecă studențimea universitară d pretutindeni a făcut o excursiune la Odo bești, unde li-s'a făcut o primire, care a întrcut toate așteptările. După banchetul oferit d primărie în mijlocul unui entuziasm nedescris tibil, la aplausele și strigătele de „ura“, — c nu mai voiau să înceteze — ale publicului studențesc au dansat „Hora Unirei“ în mijlocu orașului.

Finindu-se aceste sărbări de mare însemnătate pentru toți românii de pretutindeni, studenții universitari din București împreună c iesenii, precum și cu transilvănenii și bucovinenii au plecat spre București unde au fost în timpinți la gara de Nord de autoritățile capitalei, de universitari, de elevii tuturor liceelor și de numeroși cetățeni.

Intre sunetele de „Deșteaptă-te române“ fanfarelor militare între strigătele, — ce nu mai conțeneau — de „Fiți bineveniți, frați transilvăneni și bucovineni“, „trăiască țările surori“, s'pus în mișcare cortegiul impozant cu muzica drapel în frunte, percurgând străzile Griviței și Calea Victoriei până la localul „Asociației“ und

Cazacii.

Pe toate granițele asiatice și pe cele europenești dela Sud, Rusia are Cazaci. În regiunea Donului sunt Cazaci, în regiunea Amurului, la câteva mii de kilometri tot asemenea. Ce sunt acești cazaci și cum se explică împrăștierea lor?

Cazacii nu sunt un neam deosebit, nu sunt o ramură din rasa slavă ca Polonii, Cebii, Rușii. La începutul luptelor dintre creștinii din Polonia și din Rusia cu Tătarii din Crimeia și cu mohamedanii care invadau din Caucaz în Arslakan, câmpiile locuite de agricultori pe care-i răpeau și îi vindeau ca pe sclavi, pe târgurile Aziei, se găsiră firi aventuroase, cari încercară să lupte individual sau în cete în contra dușmanului de care statele slabe ce existau pe atunci nu puteau să-și apere supușii.

Toate stările sociale, toate fracțiunile populației au contribuit la formarea acestor cete, țărani care fugeau de iobăgie, ostașii concediați care nu voiau să se întoarcă la plug, negustorii ruinați cereau să fie primiți în republicele de Cazaci.

În evul mediu ori-unde erau în luptă două civilizații, ca în Spania. Creștinii cu Arabii, în Anglia Normanii năvălitori cu Saxonii goniți de pe câmpul lor, s-au format astfel dela sine populații speciale, deprinse cu lupta.

Când s'au înmulțit, o parte a Cazacilor a intrat în serviciul Poloniei, alta în serviciul Rusiei. Ei își alegeau dintre capii, numiți ataman (cuvântul e o adaptare a celui german hauptmann) și duceau o viață independentă.

Moravurile și aventurile lor au fost des-

crise cu vervă de Gogol în vestitul său roman Taras Bulba.

Petru-cel-mare, după-ce bătut pe Regele Suediei și pe hatmanul Mazeppa aliat cu dânsul, puse capăt independenței Cazacilor, a căror condițiune a ajuns cu timpul foarte asemănată cu aceea ce aveau locuitorii Confinelor militare din Ungaria, desființată de puțin timp. Văzând bunele servicii ce aduceau Cazacii față de Turci și de Tătari, Sveranii Ruși au așezat în fiecare parte nouă a imperiului lor o colonie de Cazaci, care servea de garnizoana permanentă și care avea mai ales misiunea de a străbate în lung și în lat regiunea lor pentru a călăuzi la nevoie trupele regulate de a duce războiul în mic, cu grupe mici și de a combate pe indigenii cu propriile lor mijloace.

Cronicarii nostri vorbesc adesea de Cazaci, și în numeroasele invaziuni ale Rușilor în cele două țări, au intrat desigur și oare-care elemente românești în rândurile lor. Față de populațiunea românească, nu erau mai puțin răpitori decât alți năvălitori.

Starea actuală a Cazacilor este aceasta.

Ei sunt împărțiți în voisko, sau armate, și la ministerul de războiu există o direcțiune specială care se ocupă cu afacerile lor. Demnitătea de ataman a Cazacilor a fost desființată la 1872 după-ce ajunsese de mai mult timp pur onorifică. De atunci moștenitorul Tronului poartă titlul de ataman al Cazacilor.

Fiecare regiune populată cu Cazaci formează un voisko, astfel există armata sau populațiunea Cazacilor dela Don, dela Caspică, dela Baikal și așa mai departe, care sunt comandate de câte un locțiitor de ataman. Efectivul trupe-

lor de cazaci în timp de pace e evaluat la 63.30 de soldați cu 2618 ofițeri, scăzând însă oameni în concediu, rămân vre-o 64.000 de oameni, 1 timp de războiu numărul lor se ridică la 177.79 de soldați cu 4275 de ofițeri.

Cazacii formează cavaleria rusească și d explorare a Rusiei. Dela vârsta de 18 ani sun datori să facă serviciul militar, care e de 20 d ani în total. Ei se echipează se îmbracă, și-s cumpără cal pe cheltuiala lor. Pentru-ca s'aibă cal și la fel, de câțva timp, statul le cumără cal și ei achită numai prețul lor. Fiecar cazac are pământ pe care îl cultivă în persoană când a trecut în rezervă și-l arendează până atunci. Pe teritoriile lor se găsesc și mine, acestea sunt arondate la societăți cari le exploatează ear' redevența ce plătesc se împarte între Cazaci pe teritoriul cărora s'a găsit mina, afară d o parte care se rezervă pentru trebuințele comunei. Cea mai mare exploatare minieră de p teritoriiile căzăcești e aceea a petrolului del Grozny.

Colonelii nu se numesc numai dintre Cazaci, ci și dintre alți ofițeri ruși. Astfel unul d generali d Cazaci este în campania actuală generalul Rennenkampf care e de origină germană.

Administrațiunea regiunilor ocupate n'are nici o legătură cu aceea a provinciei în care s'află regiunea care formează astfel o inclavă. Fiecare voisko a împărțit în secțiuni comandate de un ataman local, care administrează sub direcțiunea colonelului care comandă regiunea.

Numărul actual al cazacilor, cu femeile și copiii e de trei milioane de suflete. Ca origină ei se despart în două ramuri, cazacii din Rusia mică în care domină Malo-Rușii și care au fost

apoi s'au ținut discursurile obicnuite de primire și mulțămirea din partea delegaților.

După ce studenții afară de regat au petrecut câte-va zile în capitală cercetând persoanele marcante și instituțiile principale, s'au întors, ducând cu ei cele mai bune impresii.

Terminând, rog Pronia cerească să ne dea putere că, deschizându-se de acum înainte o nouă serie de congrese frumoase, entusiaste, rodnice și înălțătoare, ce vor urma în orașele României până la Jubileul de 50 ani al „Asociației“, când se va ține alt congres la Focșani, sărbătorindu-se poate de tineretul român de pretutindeni, ori un mare succes național ce îl vom câștiga în viitor, precum steaua cea bună a românismului a făcut ca acum la Jubileu de 25 ani, să ne felicităm că în fine românii Macedonenii au fost recunoscuți oficial ca naționalitate.

Sărbările dela Sibiiu.

— „Moșul Ciocărlan“. —

În 9, 10 și 11 a lunii curente s'a jucat în teatrul orașenesc din Sibiiu, cu privilegiul jubileului de 25 ani a existenței „Reuniunii de muzică“ din Sibiiu opereta național-românească în 3 acte „Moșul-Ciocărlan“ de Tudor cav. de Flondor. Despre sărbările jubileului și concertul ce s'a dat tot cu această ocazie, am scris în altă parte a ziarului. Aci voesc numai a face o scurtă dare de seamă despre opereta d-lui Flondor. Aceasta e prima operă teatrală a dumealui și succesul ce l-a secerat aci la noi, în Sibiiu, desigur că-l va încuraja. D-sa de altfel e diletant și numai în timpul seu liber se ocupă de muzică, pentru a face noue încercări. Opereta s'a mai dat înainte de aceasta în Cernăuți (Bucovina), însă nu cu atât succes, ca aici. „Moșul Ciocărlan“ are darul de a întruni toate însușirile ce trebuie să le aibă o operetă națională. Sugetul e adevărat românesc: se petrece într'un sat din Muntenia. Afară de aceasta muzica nu e ca la cele mai multe opere moderne, a căror muzică de regulă o compun diferite artiști din alte opere, înșeghebate la oaltă. Din contră, muzica „Moșului Ciocărlan“ cuprinde o mulțime de melodii noi de tot și melodii curat românești. Socolind apoi și dansurile naționale, cari au loc în actul din urmă, toate acestea lasă asupra publicului, mai ales dacă e român, o impresie foarte plăcută. În toate trei seriile teatrul a fost tixit de public și în seara ultimă (Duminecă) foarte mulți au rămas fără bilet. E într'adevăr păcat că piesa nu s'a mai putut da, căci la tot cazul, dacă s'ar mai fi dat chiar zile de-a rândul, teatrul ar fi fost totdeauna plin. Succesul piesei ni-l dovedește

mai bine aplausele nesfârșite ale publicului, încât unele pasaje din cântările de cor și de solo s'au repetat și de câte 3—4 ori, cununile, buchetele și darurile ce le-au primit mai ales soliștii, dar mai pre sus de toate criticile din foile străine, atât săsești cât și ungurești din loc. Chir și Sasii, cari de altfel sunt, mai ales când e vorba să critice pe Români, foarte aspri, au lădat mult în ziarele lor „Tageblatt“ și „Hermanstädter Zeitung“ piesa domnului Flondor și executarea ei.

Dar acum să trec la însăși executarea operetei. Întâi de toate trebuie să laud corul reuniunii, care instruit de dl. dirigent al reuniunii Hermann Kirchner, a cântat cu mare precizie. Dintre rolurile mai mari de soliști amintim pe următoarele. 1. Cele două roluri de căpetenie, au fost jucate de d-na Lucia Cozma, care a jucat pe Florica și dl. N. Ștefănescu, renumitul tenorist și premiat al Conservatorului din București, care a cântat pe Stan. D-na Cozma e cunoscută ca o sopranistă foarte bună; a cântat admirabil. Stan (dl. Ștefănescu) a fost așa zicând peste ori-ce critică. Vocea lui dulce și sonoră, graiul fermecător și pe lângă acestea admirabilul costum de cioban român, toate au ajutat, ca rolul acesta să-i placă mai mult publicului. Dl. Ștefănescu e un tenorist de primul rang. E încă tânăr și vocea nici nu și-a ajuns apogeul. Reuniunea a avut noroc în domnia-lui, căci în Sibiiu nu avem nici un tenorist, care să fi putut lua asupra-și rolul acesta greu. După cum sunt informat din loc foarte autentic, dl. Ștefănescu va pleca la Arad și va da în zilele acestea acolo un concert. Nouă Sibienilor, Ștefănescu ni-a lăsat cea mai bună impresie. Vocea lui caldă și simpatice de tenor liric ni-a pătruns până la inimă și de multe ori trebuia să repeteze câte o arie de 3—4 ori. Tinerul artist posedă o școală italiană de tenor desăvârșită și o pășire foarte simpatice pe scenă. Ne bucurăm din inimă auzind că întrepinde un turneu artistic prin Transilvania și Ungaria. Se cuvine ca pretutindeni să-l primească tot cu aceeași însuflețire, cu care l'am primit noi, Sibienii.

Rolul Tincuței (d-ra Delia Olar) a fost foarte bine redat. D-șoara Olar a cântat foarte draguț, fermecător, ca și întreaga ei ființă. Rolul de naivă din actul al doilea, tabloul I, l-a redat nu se poate mai bine. Tot atât de bine și-a făcut datoria dl. Ionel Crișan în rolul foarte greu alui Chirilă. A cântat cu o precizie rară. Dl. Crișan e cel mai tânăr dintre soliștii ce au cântat în „Moșul Ciocărlan“ și vocea lui promite mult. Dl. Crișan ne lasă să punem încă mari speranțe în vocea lui și ar fi într'adevăr păcat dacă nu și-ar cultiva-o mai departe. Mai ales tinerimii, între care aproape toți îl sunt prietini și admiratori, i-a plăcut mult „Chirilă“, cum îl numesc de atunci.

Reputațiunea militară a Cazacilor în Europa datează mai cu seamă dela invaziunea franceză în 1812.

Atunci au străbătut Europa urmărind pas cu pas slabele rămășițe ale armatei franceze distrusă de asprimea iernii rusești. În ultimul războiu ruso-româno-turc, au avut puțină ocaziune de a se distinge. În războiul actual de asemenea rolul lor e mai șters de cât să aștepta publicul. Generalii lor sunt Rennenkampf și Mișcenko.

Arma îndatăată a Cazacilor e lancia pe care o mănuesc cu măiestrie, pe când celelalte armate restrâng din ce în ce întrebuintarea unei arme cu care soldatul nu se deprinde bine în cei doi ani maximum trei cât stă la cazarmă. Ei mai au o sabie încovoiată pușca și un pumnal kindjal, și o carabină fără baionetă. Armamentul acesta e cam complicat. O particularitate de notat, e că nu poartă pintenii, cari lor sunt bine dresați și când e nevoie d'af. escita, d'a le cere o încordare a puterilor, se servesc de biciul scurt ce țin la brâu sau atârnat cu o cureluță de încheetura anei stângi, în care lovesc în gloanțe când fac serviciul de poliție. Cazacii sunt călăreți foarte buni, care execută călare fel de fel de figuri și de exerciții.

Ei sunt exersați ca și dragonii să se servească de carabina lor atât călare cât și pe jos.

CUGETĂRI.

Fericit e Statul în care cei răi nu pot porunci.

Pittacus.

Fii cu băgare de seamă cind îți alegi pretinii, pentru-ca să nu începi să iubești pe acela pe cari în urmă va trebui să-i urăști.

Cicerone.

Rolul „Moșului Ciocărlan“ a fost jucat de dl. Gregorie cav. de Pantasi, care ca regisor general a arangiat și jocul dramatic al operetei cu o pricepere de artist. Rolul lui Gheorghe (dl. Enescu) a fost jucat bine. Solo din actul doilea, la vânătoare, l-a cântat admirabil. Rolele mai secundare: primarul (dl. Damian), grecul Farfuridis (dl. Ganea) și notarul (dl. Borcia) au fost toate reușite. În general numai laudă putem aduce atât corului, cât și soliștilor, cari și-au dat multă silință. Toți au fost răsplătiți, ne mai socotind aplausele publicului, prin cununii și buchete. Domnul Flondor și Kirchner au primit câte o cunună de argint.

Să dea Dumnezeu ca însuflețirea ce a produs între Români nostri Sibienii sărbările aceste ale Reuniunii să fie nutrită și mai departe. Bine că ne-am trezit și noi odată.

M.

Bibliografie.

A apărut și se află de vânzare (prețul 50 fileri, plus porto 10 fileri) la administrația ziarului „Tribuna“ interesantul studiu:

»Die Bedeutung des Romänischen Elementes im Völkerconcerte Europas von Eimen Patrioten.«

Broșura aceasta scrisă nemțește este merită ca în cercurile înalte politice din Austria și străinătate să facă cunoscuți pe Români.

A apărut „Revista Idealistă“ Nr. 5 din Maiu 1905 cu următorul sumar:

D. Mihail G. Holban: Răspuns „Scrisoarei deschise“ a dlui I. Chendi din Vointa Națională dela 23 Aprilie 1905; D. Petru V. Haneș: di Vîzhuța și limba literară; D. Mihaescu Nigrim: Londra; D. D. Drăghicescu: Metoda activă, democratică și sociologie (Știință și practică socială); D. Edgar Th. Aslan: Fiica lui Radu cel frumos (imprejurări și chipuri din trecut) urmare; D. M. Strajan, Galileo Galilei (1564—1642) privit ca filosof, urmare; Delacăscoarea: Destinul (Fantasie); Ion Măgură: Două scrisori; Margăritescu: Cronica Muzicală; Poezii: A. M. Holda: Dute vântule; Zamfirescu Angelus; Simina: În spre seară; Mihail G. Holban: Vi-cea în țeară și în străinătate: Buletin literar și bibliografic (cărți și reviste române, cărți și reviste streine).

Bunica și fetița.

— Bunico, de ce ai părul alb?
— Fetițo, mi l'a albit zăpada anilor.
— Bunico, de ce ai atâtea încrețituri?
— Sunt brazdele trase de năcazurii.
— Bunico, de ce clătinî mereu capul?
— E vântul raiului care vrea să mă ridice în sus.
— Bunico, de ce ochii tăi au cercuri negre prin prejur?
— Pentru că am plâns mult.
— De ce ții tot d'a-una capul în jos?
— Pentru că să văd mai bine pămîntul unde îmi vor înălbi oasele.
— Și ce șoptești, scumpă bunică, cînd te mîngî și te sîrut?
— Mă rog lui D-zeu.

Dare de seamă si mulțămita publică.

Cu ocaziunea concertului dat de corul sf. bisericii gr.-ort. rom. din Buteni, dat la 1/14 Maiu 1905, au binevoit a contribui în favorul fondului de ajutorare a elevilor săraci dela școalele confes. gr.-ort. rom. din loc — cu suprasolviri și oferte — următorii: Aug. Beleş (Simand) 3 cor., Laurențiu Sima (Felsőszék) 2 cor., St. Stan (Vásovia) 1 cor., Dr. Aurel Grozda 10 cor., Petru Grozda (Buteni) 6 cor., Ioan Popoviciu (F.-Vărsand) 3 cor., Dr. Fekete (Buteni) 2 cor., Iuliu Bodea (Buteni) 2 cor., Cornel Lazar (Almaș) 2 cor., Petru Ardelean (Nădalbești) 1 cor., Romul Raț (Cracurau) 1 cor., I. Koczka 1 cor. 40 fil., L. Baumann (Buteni) 1 cor., N. N. (Galșa) 1 cor., Corn. Novac (Almaș) 1 cor., A. Boțoc (Comlăus) 1 cor., Corn. Pap (Găvoșdia) 1 cor., I. Iancu (Almaș) 50 fil., N. Peter-neli 50 fil., Achimaș (Chertuș) 40 fil., N. Berkovics 40 fil., N. Popescu (Luncșvara) 2 cor.,

mult nedisciplinați, și în Cazacii dela Don, veniți din Rusia-mare.

Viața liberă a Cazacilor, scutirea lor de impozite, drepturile de pescuit și de Senat ce au, până și cântecele și legendele populare care glorifică faptele lor, le dădeau pe vremea iobăgiei un mare prestigiu față de țărănime. Acum se plîng că starea lor economică nu e bună și mulți sunt nemulțumiți că nu pot să urmeze altă carieră de cât aceea a armelor — deși în unele condițiuni obțin voe de a eși din numărul Cazacilor.

Pământurile ce au avut dela origină sau cele ce le-au dat împărații când i-au strămutat, sunt administrate ca o avere comună, ale cărei venituri se împart după reguli între toți, așa în cât până acum fiecare cazac adult are lotul său de aproape 27 de hectare și partea din venitul comun. Cazacii de Don sunt cei mai bogați, averea lor comună e de vr'o 40 milioane de lei.

Agricultura ce se face în regiunile căzacești e foarte slabă. Unde și când ar învăța Cazacii serios meseria de agricultori? Unde ar găsi ei în apropiere exemple de gospodărie? Mulți își dau seamă de acest lucru și cer schimbarea întregului regim politico-militar al Cazacilor, care imobilizează o mulțime de pământuri și mase de oameni. Reforma aceasta nu se va face însă de cât când se va schimba fundamental organizarea Imperiului. În timp de pace Cazacii servesc ca trupă de poliție. Neavând nici o legătură de creștere, de meserie, de idei cu elementele turburătoare: lucrătorii industriali și studenții, ei își fac cu devotament și cu plăcere misiunea când sunt trimiși pentru a reprimă o mișcare, și inspiră cel puțin tot atîta teroare în interior ca și dușmanului în timp de războiu.

I. Georgia (Buteni) 3 cor., I. Cosma (Buteni) 2 cor., Arc. Crășnic (Buteni) 3 cor., I. Roșu (Buteni) 1 cor., P. Perva (Buteni) 1 cor., G. Popa (Buteni) și Vas. Cornea (Buteni) 40 fil.

Tuturor marinimoșilor contribuitori sus amintiți le aducem și pe această cale mulțumita noastră serbinte și rugăm pe D-zeu ca jertfa adusă pe altarul școlii să li-o răsplătească cu prisosință.

Buteni, Iunie 1905.

Din încredințarea comitetului aranjator:

Ioan Roșu

Ioan Cosma

ECONOMIE.

O sută mil de coroane pentru vaci de lapte. Ministrul de agricultură a încredințat un împrumut de o sută mil de coroane reuniunii economice din comitatul Bichiș, pentru a cumpăra pe seama membrilor ei vaci bune de lapte.

Publicațiune. Comuna Porumbacu-inferior (Alsóporumbák) pe viitor își va ține târgul de vite în 14 Aprilie și 1 Septembrie; iar cel de mărfuri (târg slobod) în 16 Aprilie și 3 Septembrie st. n. fie-cărui an. *Porumbacu-inf.*, 1 Iunie 1905.

Primăria comunală.

Arad, 16 Iunie

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 16 Iunie. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe Octombrie 1905 (100 clgr.)	15'94—15'96
Secară pe Octombrie	12'94—12'96
Orz pe Octombrie	11'08—11'10
Cucuruz pe Iulie	14'94—14'96
Cucuruz nou 1906	11'06—11'08

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Octombrie 1905	15'90—15'92
Secară pe	12'92—12'94
Ovăs pe Octombrie	11'08—11'10
Cucuruz pe Iulie	14'56—14'58
Cucuruz nou 1906	11'06—11'08

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 70—100 kigr.	Cor. 15'90—15'92
80—	16'—16'10
Secară: 100	13'80—14'—
Orz:	13'50—13'60
Ovăs mercantil 100 kigr.	13'20—13'30
" cernut	13'30—13'40
Cucuruz vechiu	—
" nou	14'80—15'90

Piața din Arad.

S'au vândut: (100 kigr.)	
580—650 măsuri metrice grâu cor.	17'00—17'40
320—340 " " cucuruz "	15'10—15'30
Semnare nominală secară:	14'68—14'70
" " orz:	14'60—14'80
" " ovăs:	13'60—13'80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
300—340 măsuri metrice grâu cor.	8'40—8'60
180—250 " " cucuruz "	7'40—7'50
Semnare nominală: secară	7'00—7'10
" " orz:	7'20—7'30
" " ovăs:	6'70—6'80

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158'—
" " mic	160'—
" brut " mare	156'—
" " mic	158'—

Târgul de porci din Köbánya.

De prima calitate ungara: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chgr. 134—135 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chgr. 142—143 fil.; Calitate sirbească: grei, părechea peste 260 kgr. 143—144 fil.; mijlocii părechea 240—260 chgr. greutate 138—139 fil. Ușori până la 240 kgr. 140—141 fil.

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Nichin.

Modistărie română!

An onoare a atrage atențiunea damelor române din loc și provincie asupra

Atelierului de modă

ce l'am deschis în strada Déak-Ferencz Nr. 4 în care pun la dispoziția damelor române mare asortiment de pălării gata din Paris pentru dame și copile cu prețuri foarte modeste.

Primește și servesc prompt și ieftin transformări și decorări a tot felul de pălării de dame pentru toate anotimpurile conform modelor celor mai nouă.

Cu stimă:

Agatia Ursu.

Nr. 51—1905.

D. f. g.

Concurs.

Pentru catedra de limba maghiară și latină, eventual ori care alt obiect combinat cu maghiara ori latina la gimnaziul public român gr. or. din Brad se scrie concurs.

Concurenții își vor adresa petițiile lor Comitetului gimnazial subscris până la 28 Iunie (11 Iuliu) a. c. incluzive și le vor însoți cu următoarele documente:

1. Carte de botez, prin care vor dovedi, că sunt români gr.-or,;
2. atestat de conduită;
3. atestat medical despre starea sanitară;
4. revers, că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiilor bisericești și școlare, cum și regulamentelor și concluzelor în vigoare;
5. diploma de profesor, conform art. de lege XXX: 1883. — Sau dacă nu vor avea diploma, documentul despre examenul de specialitate, ori cel fundamental și absolutoriul de la universitate.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Pentru profesor ord. elev. salariu anual de 2400 coroane, 6 cuincuenale de câte 100 coroane, drept de pensie conform statutelor fondului archidieceșan de pensie;

2. ca profesor ord. provizor în 3 ani anual câte 2000 cor.;

3. ca profesor suplent anual 1600 cor.

În ori ce calitate e dator a propune 20 oare pe săptămână și a-și ocupa postul la 1 Sept. n. 1905.

Brad, la 21 Maiu 1905.

Comitetul reprezentanții gimnaziale.

Prezident:

Vasiliu Damian, protopresbiter.

Secretariu:

P. Pavel Opreș, director gimn.

BRUNNER BÉLA

Arad, — Piața Libertății — Nro. 20 (palatul contelui Nádasdy).

Specialități de mode pentru domni.

Cele mai nouă specialități, precum:

— pălării, cămăși, cravate ș. a. —

Mare asortiment de obiecte de călătorie!

Un portal modern de vîndut

— cu preț moderat. —

Se primesc ca ucenici doi băieți cu bună conduită.

Cu toată stima aduc la cunoștința onorabilului public că atelierul de

fotografie și pictură

a lui Klapok Alajos

(palatul Minorilor)

care de 16 ani se bucură de cea mai bună reputație

I'am luat eu.

Când aduc aceasta la cunoștința on. public și îl rog a mă sprigini, mă provoc la experiențele mele de ani întregi câștigate în cele mai mari ateliere din Budapesta și străinătate, apoi la succesul conducerii mele de 1½ an a atelierului, în care calitate mi-sa dat ocazie a câștiga încrederea și apăsarea publicului arădan.

Cu privire la bogatul aranjament al magasiel, voi conduce atelierul un timp oare care sub firma veche.

Mă voi nisui să satisfac întru toate, pretențiile mult on. public.

Totodată aduc la cunoștința funcționarilor și membrilor reuniunilor, că atât comanda din partea lor, cât și a membrilor familiei lor vor avea favorul de 20%. Privatierilor asemenea le stau la dispoziție cu prețurile cele mai moderate.

Cu deosebită stimă

KALLAP GÉZA.

664

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recușite de argint, seduli de amănetaie cumpăra pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Strada Bisericii (Palatul minorilor.)

Isvorul cel mai ieftin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

DOCTORUL ALEX. M. POP

specialist în medicina internă;

consultă zilnic dela 8—12 a.m.

și dela 3—6 p. m. — în

BAILE HERCULANE

(HERCULESFÜRDŐ)

Cetiți

„România Ilustrată“

singura revistă mare, enciclopedică, ilustrată și de actualitate.

Pe lângă o materie literară din cele mai variate și datorită celor mai distinși și gustați scriitori români, ca G. Coșbuc, Davila, Antemireanu, Tutoveanu, dr. Grigorevitz, Radu Rosetti, Sădoveanu etc., „România Ilustrată“, care apare în București, sub direcțiunea d-lui Ion Rusu Abrudeanu, conține în fie-care număr între 40 și 50 de ilustrațiuni de actualitate din țară și străinătate.

„România Ilustrată“ este cea mai răspândită și mai apreciată revistă de familie. Apare odată pe lună în câte 4 coase.

Costul abonamentului — 24 lei pe an și 12 lei pe jumătate de an se poate trimite cu mandat poștal pe adresa: Administrația revistei „România Ilustrată“, București, strada Regală, Nr. 1.

Amun!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad. — strada lemnului (Fa-utca) — No. 1.
o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunind de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experien-
țele mele extinse făcute în

o o Austroungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcută poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase o—o—o

In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, stăra-
mătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi,
pluguri (Șelitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de piv-
nițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țigări de miel și mari, după
cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele
mașinărilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de
abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz,
garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de ma-
terialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de re-
paraturi de mașini.

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în or-ce mărime
Serviciu prompt și conștientios. - - - Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!
CARTOFI PRIMA cu vagonul —
pentru culna și sămănat.

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárvaros, Fő-utca 33. sz. —

Vânzare de altoi nobil de viță.

Cel ce dorește să aibă o vie eternă sănătoasă și
frumoasă să se adreseze cu toată încrederea la
Școala științifică de viță a lui

Vityé Miklós, Szerb-Csanád

(comitatul Torontál)

unde se afla altoi nobil de I clasă, altoi nobil
cu rădăcina de viță pentru vinuri de masă și
desert eschisite, și sorte speciale separate și
alese pentru viță de chiorcuri (filigorie). Toate
calitățile se pot găsi și de clasa II, tot așa
se găsesse altoiuri portalis și Monticola, cu ră-
dăcina, și vițe europene cu rădăcina în prețurile
cele mai ieftine. 501

Servesc cu plăcere catalogul de sorte și de prețuri.

Prețuri fixe!

Prețuri fixe!

INTEMEIAT IN 1845.

M. — — — N — E — U — M — A — N — N

furnisorul curței cesare și regale.

Magazin de haine gata bărbătești, de copii și de fetițe,

■ ■ ■ în ARAD, lângă „Crucea Albă“. ■ ■ ■

Despărțământ deosebit de croitorie de comandă după dorință.

■ ■ Mare alegere de stoffe streine și indigene. ■ ■

Telefon pentru oraș și comitat No. 457.

Prețuri fixe!

Prețuri fixe!